



DET KONGELIGE  
FINANSDEPARTEMENT

*Finansministeren*

Stortingets presidentskap  
Ekspedisjonskontoret  
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref  
24/2442 -

Dato  
08.05.2024

**Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1926 fra representant Helge Orten om proveny- og fordelingsvirkning av skatteendringer - trygdeavgift, minstefradrag, trinnskatt og skattesats for alminnelig personinntekt**

Jeg viser til brev 30. april 2024 fra Stortingets president, vedlagt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Helge Orten:

«Hva vil proveny- og fordelingsvirkningen være av følgende helhetlige skatteendring?:

- Trygdeavgift ilegges fra første krone med et bunnfradrag på 70.000 kroner
- Minstefradraget avvikles, og provenyet nyttes til økt personfradrag
- Trinn 1 og 2 i trinnskatten fjernes. Gjenværende trinn nedjusteres med 3 prosentenheter
- Skattesatsen for alminnelig inntekt for personer økes til 25 prosent

*Begrunnelse:*

*Departementet kan legge til grunn for beregningene at endringen gjennomføres ved den ordinære behandlingen av statsbudsjettet. Departementet må gjerne også knytte noen kommentarer til hvordan forslaget vil virke på arbeidstilbudet og hvilke dynamiske effekter som kan forventes.»*

**Svar:**

De foreslåtte skatteendringene fra stortingsrepresentant Helge Orten ville medført et beregnet provenytap på rundt 22,1 mrd. kroner sammenlignet med de vedtatte skattereglene for 2024. Tabell 1 viser fordelingsvirkninger av skatteendringene.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av foreslåtte skatteendringer. Alle bosatte personer 17 år og eldre. Sammenlignet med vedtatte skatteregler for 2024. Negative tall er skattelettelse.

Bruttoinntekt <sup>1</sup> inkl. skattefrie ytelser	Antall	Gjennom-		Gjennom- snittlig endring i skatt. Kroner <sup>2</sup>	Endring i pst. av brutto- inntekten. Prosent
		snittlig skatt i referanse- alternativet. Kroner	snittlig skatt i referanse- alternativet. Prosent		
0–100 000 kr	325 800	1 200	3,4	-200	-0,5
100 000–200 000 kr	214 700	7 600	4,9	-4 000	-2,6
200 000–250 000 kr	141 400	14 600	6,5	-4 200	-1,9
250 000–300 000 kr	228 700	19 600	7,1	-3 000	-1,1
300 000–350 000 kr	264 200	36 200	11,2	-4 000	-1,3
350 000–400 000 kr	308 900	55 200	14,7	-4 800	-1,3
400 000–450 000 kr	288 900	71 400	16,8	-5 400	-1,3
450 000–500 000 kr	286 700	88 000	18,5	-5 800	-1,2
500 000–550 000 kr	291 600	104 200	19,8	-6 400	-1,2
550 000–600 000 kr	272 600	119 400	20,8	-7 200	-1,2
600 000–700 000 kr	505 900	141 800	21,9	-8 200	-1,2
700 000–800 000 kr	404 200	176 000	23,6	-8 800	-1,2
800 000–1 000 000 kr	458 200	231 200	26,1	-9 200	-1,0
1 000 000–2 000 000 kr	491 500	407 400	31,4	-8 000	-0,6
2 000 000–3 000 000 kr	53 300	876 400	36,9	6 600	0,3
3 000 000 kr og over	32 600	2 737 000	41,7	158 200	2,4
I alt	4 569 300	159 600	24,9	-4 800	-0,8

<sup>1</sup> Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

<sup>2</sup> Skatteendringer er rundet av til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2021. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2024. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Representanten har bedt om å få vurdert virkningene av å innføre trygdeavgift fra første krone med et bunnfradrag på 70 000 kroner. Det er antatt at bunnfradraget gis i inntektsgrunnlaget til trygdeavgiften. I dag er det tre ulike skattesatser i trygdeavgiften, for hhv. personinntekt næring, inntekt fra lønn og trygd, og pensjonsinntekt. I beregningen er bunnfradraget fordelt proporsjonalt med inntektskildens størrelse. Det vil si at en skattyter som har halvparten av inntekten sin fra pensjon og halvparten fra lønn, vil få 35 000 kroner i fradrag i begge grunnlagene.

Skatteendringene fører til lavere samlet skatt for de fleste unntatt helt i toppen av fordelingen. Den gjennomsnittlige skatten blir med forslaget rundt 4 800 kroner lavere. Relativt er det de med de laveste inntektene som får de største skattelettelsene. Helt øverst i fordelingen fører

skatteendringene til en skatteskjerpelse. Dette henger sammen med at maksimal marginalsatt på utbytte øker fra 51,5 pst. til 55,5 pst. som følge av skatteendringene.<sup>1</sup> Utbytter er konsentrert i toppen av inntektsfordelingen. I tillegg øker skatten på andre kapitalinntekter fra 22 til 25 pst. Det innebærer også at verdien av fradrag for gjeldsrenter mv. øker tilsvarende.

Å erstatte dagens regler for betaling av trygdeavgift med et bunnfradrag kommer alle med høyere lønnsinntekt enn rundt 70 000 kroner til gode. Å avvikle minstefradraget, og samtidig øke personfradraget provenynøytralt, kommer skattytere med de laveste inntektene til gode. Dette er fordi minstefradraget fases inn gradvis med inntekten, mens personfradraget er et fast beløp uavhengig av inntekten. I 2024 må man ha en inntekt over 227 000 kroner for å utnytte minstefradraget fullt ut. Til sammenligning blir personfradraget på 187 500 kroner med den foreslåtte skatteendringen.

Departementet gjør oppmerksom på at minstefradraget i dag skal være et fradrag for «kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre arbeidsinntekt», se skatteloven § 6-30 (1). Skattyter kan i stedet velge å dokumentere faktiske kostnader som faller inn under definisjonen. Om minstefradraget fjernes, må en vurdere hvordan denne adgangen skulle håndteres, herunder administrative konsekvenser. Beregningene tar derfor ikke hensyn til hvordan omleggingen ville påvirket bruken av fradrag for dokumenterte kostnader.

For en person med bare lønnsinntekt og standardfradrag vil forslaget senke marginalsatten med ett prosentpoeng i dagens trinn 2 i trinnsatten, det vil si for personinntekt mellom 292 850 kroner og 670 000 kroner. I dette intervallet befinner svært mange skattytere seg, se tabell 1. Over tid vil deler av provenytapet fra en lavere skattesats bli motvirket av et høyere arbeidstilbud blant disse skattyterne. Tidligere anslag fra Statistisk sentralbyrås modell LOTTE-Arbeid viser at redusert skattesats i trinn 2 har en anslått selvfinansieringsgrad på 4 pst.<sup>2</sup> Det vil si at fire prosent av det direkte provenytapet av skatteendringen blir motvirket av økte skatteinntekter over tid. For høyere lønnsinntekter er marginalsattene uendret. Den totale effekten på arbeidstilbudet er usikker, og gode anslag krever grundige analyser som ikke er gjennomført.

Beregningene i tabell 1 viser bare provenyvirkningen av å øke skattesatsen på alminnelig inntekt for personer, ikke selskaper. Det norske inntektsskattesystemet har fra 1992 vært basert på at alle skattepliktige inntekter skal inngå i ett felles inntektsgrunnlag med samme skattesats (alminnelig inntekt). Den foreslåtte endringen vil skape tilpasningsmuligheter som kan ha store konsekvenser. Økt skatt på alminnelig inntekt kun for personer vil forskjellsbehandle organisasjonsformer, ettersom det vil omfatte personlig næringsdrivende, men ikke etterskuddspliktige selskaper. Det vil for eksempel gjøre det lønnsomt å ta opp lån privat for deretter å skyte det inn i selskapet.

Med hilsen

---

<sup>1</sup> *Maksimal marginalsatt på utbytte = Selskapsskatt + (1-selskapsskatt)\* skatt på alminnelig inntekt (person) \* oppjusteringsfaktor = 22 pst. +(1-22 pst.)\*25 pst. \* 1,72 = 55,5 pst.*

<sup>2</sup> Estimerer på arbeidstilbudet er svært usikkert. Se Prop. 1 LS (2023-2024) for en nærmere forklaring av LOTTE-Arbeid og selvfinansieringsgrader.

Trygve Slagsvold Vedum